

MAAR

het Dak van de Aarde

ZE STOND OP DE HOOGSTE BERGEN TER WERELD IN DE HIMALAYA, KARAKORAM EN DE ANDES. EEN NEPALEES ZEI OOI TEGEN HAAR DAT ZE WEL EEN GEREÏN-CARNEERDE SHERPA MOEST ZIJN, ZO STERK IS ZE. KATJA STAARTJES, EEN FRËLE UITZIENDE VROUW, ONTLEENT HAAR KRACHT MEDE AAN EEN PAAR SIMPELE MAAR DUIDELIJKE LEEFREGELS. "DURVEN DROMEN, DE PASSIE EN AMBITIE IN JEZELF ZOEKEN OM HET WAAR TE MAKEN EN ER DAN ECHT VOOR KIEZEN," VAT ZE HAAR DRIVE OM HET BIJNA ONDENKBARE WAAR TE MAKEN SAMEN. DIE DRIVE BRENGT ZE TIJDENS LEZINGEN OVER OP ONDERNEMERS.

"Ik kom uit een sportief gezin," vertelt ze. "Aan bergbeklimmen deden we niet, maar ik zat op atletiek, er werd veel getennist en vakanties brachten we altijd actief door." Het klimmen kwam in beeld tijdens haar studie in Wageningen. "Tijdens een vakantie trokken we de bergen in met een paar vrienden. Het was de ontdekking van mijn leven. Bergen zijn zo basaal. Het lopen en klimmen geeft je een doel, zowel psychisch als fysiek. Er ontstaat ruimte voor reflectie door de stilte. En middenin die overweldigende natuur zijn, dat vind ik geweldig."

Dromen

Tussen de foto's van de Himalaya en de glorieuze foto waarop ze bovenop de top van de Mount Everest staat, hangt nog steeds de foto

van die eerste top op 3000 meter. "Dat voelde als een topprestatie. Zo ook toen ik in 1995 naar 6500 meter ging. Hogere bergen kon ik op dat moment nog niet aan. Toen was Everest nog een droom." Wat Katja onderscheidt, is dat zij in staat is om haar dromen om te zetten in reële doelen en haar plannen ook uitvoert. "Het begint met een droom. En mijn passie voor de bergen. De droom werk ik uit tot een concreet doel en plan. Daarna komt het aan op kiezen en doen."

Keuzes

Kiezen betekent het lef hebben om de stap te zetten. En vooral de consequenties te accepteren. Je kunt niet én een goede baan hebben én een perfecte moeder zijn én de Mount Everest beklimmen. Helaas heeft geen enkele keuze louter voordelen. Ik heb uiteindelijk mijn baan opgezegd om me een periode volledig op het klimmen te kunnen richten. Dat had ook de consequentie dat ik een tijd geen geld verdiende en het bracht onzekerheid over de toekomst. Tja, ik wilde het misschien wel, maar kon niet alles tegelijk natuurlijk. Dit was de consequentie van het beklimmen van de hoogste berg ter wereld."

Vertrouwen

"De eerste keer dat ik ging klimmen, hing ik aan het touw dat werd vastgehouden door mijn klimmaat. 'Laat je zakken!' riep hij. Ik was doodsbenuwd, want ik twijfelde of hij het touw wel goed had vastgemaakt. Dat was niet alleen angst, maar vooral gebrek aan vertrouwen. Op elkaar kunnen vertrouwen, is een absolute voorwaarde bij het klimmen. Je legt letterlijk je leven in handen van de ander. En wat betreft de angst. Die moet je niet wegstoppen, maar juist onder ogen durven zien. Je moet met je angst om leren gaan. Dan maak je verstandige keuzes en kom je heelhuids terug. We zijn boven de 8000 meter wel eens 20 meter voor de top omgekeerd, omdat het te gevaarlijk was. Verschrikkelijk, maar een verstandige keuze. Volgende keer beter."

Teamwork

Ze heeft ontdekt dat het moeilijk is om een goed team samen te stellen. "Beneden heeft iedereen er zin in en is iedereen gemotiveerd. Maar boven is het totaal anders. Onderweg komt iedereen zijn grens tegen en pas dan blijkt wat je werkelijk voor elkaar over hebt. Je moet bijvoorbeeld het zware werk van elkaar willen overnemen, zoals het spoor maken door diepe sneeuw. En als je tentmaat echt hoogteziek is, kan die niets meer doen. Dan moet jij alles overnemen. Het gaat er dan om dat je bereid bent om te 'geven'. Uiteindelijk gaat het gemeenschappelijk belang voor. Mensen die dat aanvoelen (en de fysieke en technische vaardigheden hebben voor de klim) zijn geschikt voor de beklimming en bereiken van het doel."

Grenzen

"Bij de keuzes die ik heb gemaakt, stonden altijd wel mensen die er vragen bij hadden. Maar vertrouw vooral op jezelf en ga er voor. Wees niet bang voor de mening van de buitenwereld, maar wees wel eerlijk over wat je écht wilt en je eigen beperkingen. Maak werkelijke keuzes en een plan en hou er aan vast. Maar vergeet daarbij je grenzen niet. Waar ligt de echte limiet. In het klimmen heb ik verschillende klimmers gezien die zoveel focus en doorzettingsvermogen hadden, dat ze wel de top haalden, maar de afdaling niet overleefden. Omdat ze niet eerlijk keken naar hun eigen grens."

"In het klimmen ben ik in staat mijn echte grens goed te zien. Misschien wel omdat het zo over leven en dood gaat. In het dagelijks leven vind ik dat veel moeilijker. Daar ga ik eigenlijk vaak te lang door. Gelukkig heb ik een partner die regelmatig aan de rem trekt. Henk, met wie ik mijn passie voor de bergen deel, vult mij wat dat betreft uitstekend aan."

Naar de top

Katja heeft de hoogste bergen beklommen. Wat blijft er dan nog over? "Een heleboel!" glundert ze. "Zo droom ik van het oversteken van de Pyreneeën van oost naar west. Maar heel concreet heb ik samen met Henk het volgende plan: "te voet dwars door de Nepalese Himalaya, waarbij we zoveel mogelijk de grens met Tibet volgen. Het is een hele organisatie, vooral logistiek, omdat we de drie maanden durende tocht zonder dragers gaan ondernemen." Ze lacht: "Het gevecht met de autoriteiten is vaak nog zwaarder dan het klimmen. Maar als alles eenmaal geregeld is en we zijn op weg, valt alles van me af. In de bergen kan ik weer relativeren. En als je dan boven op een bergtop staat en je kunt die prestatie delen met teamgenoten, dat is machtig. Helemaal als er ook nog sprake was van een goed proces -een goede teamgeest en een prachtige tocht- dat is het mooiste wat er is. Dat wil ik ook overbrengen op ondernemers: Maak eenduidige keuzes, formeer een goed team en ga er gezamenlijk voor. Alleen zo bereik je de top. Of die nou 3000 of 8000 meter is."

Wie: Katja Staartjes

Wat: Nederlands bekendste vrouwelijke bergbeklimmer

Waar: Hoog boven zeeniveau